

LIPERIN NUORISOVALTUUSTON LAUSUNTO ÄLYLAITTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄN LAIN TOTEUTUMISESTA LIPERISSÄ

Liperin nuorisovaltuusto on tutustunut kouluaikana älylaitteiden käyttöä rajaavaan lakimuutokseen liittyvään taustamateriaaliin. Lausunto perustuu Liperin nuorisovaltuuston jäsenten kokemuksiin, yläkoululaisten sekä nuorisovaltuuston jäsenten omaan pohdintaan älylaitteiden käytöstä koulupäivän aikana.

Alakouluissa olemassa oleva käytäntö, jolloin älylaitteiden käyttö kielletään kokonaan koulupäivän ajaksi, on Liperin nuorisovaltuuston mielestä toimiva. Täyskiellosta voi kuitenkin poiketa, kun opetustilanteissa tarvitaan puhelinta. Näitä tilanteita voivat olla mm. liikuntatuntien suunnistus sekä tiedonhaku ja digitaalisten oppimisolustojen käyttö, kuten seppo.io tai Kahoot. Näin alakoululaiset oppivat älylaitteen, tässä tapauksessa puhelimen järkevän käytön.

Yläkoululaiset ovat tottuneet älypuhelimien käyttöön koulupäivän aikana. Nuorisovaltuuston mukaan älylaitteiden, kuten kännykän käyttö tulisi kieltää oppitunneilla. Kaikilla yläkoululaisilla on käytössään oppitunneilla Chromebook, joten opetus ei edellytä älypuhelimien käyttöä. Yläkoululaisilta tuleekin vaatia Chromebookin kouluun mukaan ottoa päivittäin. Oppilaille tulee selvittää, että Chromebook on ensisijaisesti opiskeluväline. Nyt se on monille epäselvää ja unohtuneen Chromebookin käytön voi korvata älypuhelimella.

Jokaisessa luokassa tulee olla puhelinparkki, johon puhelin aina jätetään tunnille saavuttaessa. Nykyisellään tämä toteutuu Patteriston yksikössä ja kaikkiin luokkiin on jo hankittu puhelinparkit. Puhelinparkin tulee olla sijainniltaan helposti valvottava ja etäällä istumapaikoista. Jokaisen opettajan tehtävä on huolehtia siitä, että puhelimet jätetään parkkiin. Mikäli puhelinta kuitenkin tarvitaan oppitunnilla, se on helppo ottaa puhelinparkista ja sen laittaminen takaisin parkkiin on helposti valvottavissa.

Älypuhelimien käyttökiellosta oppitunneilla voi kuitenkin poiketa, kun opetustilanteissa tarvitaan puhelinta. Näitä tilanteita voivat olla mm. liikuntatuntien suunnistus sekä tiedonhaku ja digitaalisten oppimisolustojen käyttö, kuten seppo.io tai Kahoot. Terveydelliset syyt saattavat edellyttää puhelimen käyttöä ja siitä on tiedotettava koulun aikuisia, jotta kaikilla on tieto oppilaan mahdollisesta tarpeesta käyttää älylaitetta.

Yläkoulussa kännykän käyttö on jo nykyisellään kielletty ruokailussa. Se on toimiva käytäntö, vaikka vaatiikin valvontaa. Tästä säännöstä tulee kertoa aina heti lukuvuoden alkaessa sekä muistuttaa tarvittaessa lukuvuoden aikana. Saman säännön tulee toimia kaikkien oppilaiden kesken, myös ruokailutilanteissa, jossa oppilaat ruokailevat eri tilassa muiden oppilaiden kanssa. Näin oppilaat oppivat sosiaalsiin tilanteisiin ruokailun yhteydessä.

Välitunneilla oppilaille on Ylämyllyn yläkoululla tarjolla erilaista tekemistä, joten kännykälle ei ole tarvetta tekemisen keksimiseksi. Esimerkiksi nuorisotila on päätetty pitää ensi lukuvuonna älylaite-vapaana alueena. Perjantaisin poikkeuksena ovat pelivälkät, jolloin tietokoneilla on mahdollisuus esimerkiksi osallistua turnauksiin ja kevättalvella tehdä kesätyöhakemuksia.

Yläkoulussa on kuitenkin tilanteita, jolloin oppilaat tarvitsevat puhelinta koulupäivän aikana. Näitä ovat mm. lukujärjestyksen ja luokkatilojen sekä Wilman käyttö ylipäättään. Yksinäinen oppilas voi saada turvaa puhelimella olost ja oppilaat voivat viestiä opettajan kanssa koulupäivän aikana opiskeluun liittyvistä asioista. Nämä perustelut huomioiden Liperin nuorisovaltuusto suosittelee älylaitteiden käytön olevan mahdollista välituntien aikana.

Mikäli älylaitteet kuitenkin päätetään kieltää myös välitunneilla, kompromissina älylaitteen käytölle voitaisiin Liperin nuorisovaltuuston mielestä yläkoulussa toimia soveltaen Polvijärven mallia, jolloin älylaitteen käyttö välitunnilla on sallittu ainoastaan ulkona. Näin oppilaat saataisiin ulos ja siellä he saattaisivat keksiä muutakin tekemistä ulkona älylaitteella olon sijaan. Näin välttyttäisiin totaaliikiellon aiheuttamasta vastarinnasta ja annettaisiin mahdollisuus aktiivisuudelle ja sosiaaliselle kanssakäymiselle, mutta myös tarpeen vaatiessa puhelimella oloon.

Liperin nuorisovaltuusto kannattaa alakouluissa noudatettavan älylaitteiden täyskieltoa koulupäivän aikana, mainituin poikkeuksin. Yläkouluun Liperin nuorisovaltuusto suosittelee rajattua älylaitteiden käyttöä. Älylaitteiden käytön tulisi olla kiellettyä oppitunneilla ja ruokailussa. Välitunneilla älylaitetta voisi käyttää, mikäli se kielletään, älylaitteita tulisi voida kuitenkin käyttää ulkona.

Liperissä 30.5.2025

Liperin nuorisovaltuusto